

การตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ
และส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหง

The Document Review Compensation Financial Ramkhamhaeng University

พศชนัน นิเวศน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง การตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการเบิกจ่ายทางการเงิน ศึกษาการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงิน และเสนอแนะการพัฒนาแนวทางการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาคของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรของกองคลังสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง ลักษณะเป็นการสัมภาษณ์โดยใช้คำถามเหมือนกันทุกคนเป็นแนวคำถามชนิดปลายเปิด ซึ่งเป็นรูปแบบของเครื่องมือวิจัยที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง

ผลการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีระเบียบการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาคของมหาวิทยาลัย ภาพรวมมีความชัดเจน ปัญหาที่พบได้แก่ การส่งเอกสารเบิกจ่ายค่าตอบแทนทางการเงินไม่สมบูรณ์ครบถ้วน เช่น ไม่แนบคำสั่งแต่งตั้งกรรมการ, หลักฐานการจ่ายเงินไม่ใส่จำนวนเงินตัวอักษร, ไม่ได้ประทับตราจ่ายแล้วและไม่ได้ลงวันที่จ่าย ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการเบิกจ่าย การควบคุมภายในองค์กร ประกอบด้วย 1) ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน 2) ด้านการประเมินความเสี่ยง 3) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และ 4) ด้านการติดตามและการประเมินผล มีระบบ 3 มิติ เป็นการบันทึกบัญชีและรายงานทางการเงิน ทำให้สามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานทางการเงินได้ตลอดเวลา ใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบของฝ่ายตรวจสอบภายใน และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ดังนั้น ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาตนเองตามศักยภาพและความเหมาะสม

คำสำคัญ : การตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงิน, ค่าตอบแทน

ABSTRACT

Independent Study's Title	The Document Review Compensation Financial Ramkhamhaeng University
Study's Name	Paschanan Niwet
Degree Sought	Master of Business Administration
Major	Management
Academic	2564
Advisor	Associate Professor Dr. Krittiya Yongvanich

The objectives of this research were to review compensation financial of Ramkhamhaeng University. The population used in this research were administrators and personnel of the office of the President's office of Finance. This was a qualitative research. The tool used for collecting in-depth interviews was the structured interview, which was an interview with the same questionnaire for everyone as the end-of-the-line questionnaire. Open-ended question, which is a flexible and open form of research tool.

The results indicated Ramkhamhaeng University have financial disbursement regulations. The documents of financial are incomplete, such as not attaching an order to appoint a director, proof of payment without amount of letters, not stamped and not dated. resulting in a delay in disbursement. The internal control system about financial disbursement which are 1) internal control environment 2) risk assessment 3) information and communication aspect and 4) monitoring and evaluation. Using a 3D system, this accounting system defines each plan as an accounting unit. and record the accounting activities of that plan as well as to produce a report showing the performance known as income-expense statement This makes it possible to monitor financial performance at all times. Problem solving promote and support relevant practitioners to develop themselves according to their potential and suitability. Organized activities to enhance understanding between practitioners in finance, accounting, procurement and staff of various departments in order to strengthen unity and reduce operational errors.

Keywords: The Document Review, Compensation Financial.

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกของเรานั้นดำรงอยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์อย่างเต็มรูปแบบ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ที่สามารถสร้างให้เกิดการพัฒนา ในด้านเทคโนโลยีการผลิต การบริการ และการบริหารงานขององค์กรทางธุรกิจต่าง ๆ ขึ้นอย่างมากมาย นำไปสู่การผลักดันให้การดำเนินธุรกิจในโลกนี้ ต้องอยู่ท่ามกลางการแข่งขันที่สูงขึ้นอย่าง ต่อเนื่อง โดยมิสามารถหลีกเลี่ยงได้ในทุก ๆ องค์กร ประเทศไทยเรานั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ ที่จะต้องสามารถสร้างการปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจ ด้านการบริหาร การผลิตสินค้าและการบริการ เพื่อตอบสนอง ความต้องการที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาของผู้บริโภคอย่างตรงจุด จึงจะสามารถผลักดันให้เกิดความ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนได้ในอนาคต ด้วยเหตุนี้เองที่แนวคิดในด้านการบริหารงานของภาครัฐเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง

กองคลัง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการทางการเงินของมหาวิทยาลัย จึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาถึง กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องทั้งของระเบียบการเบิกจ่ายของกระทรวงของคลัง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในส่วนของกองคลัง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการให้บริการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง และทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาคของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อศึกษาการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาคของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. เพื่อเสนอแนะการพัฒนาแนวทางการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาคของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อให้เป็นไปตาม

กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องทั้งของมหาวิทยาลัย และระเบียบที่เกี่ยวข้องของหน่วยราชการ อาทิเช่น ระเบียบการเบิกจ่ายของกระทรวงของคลัง กรมบัญชีกลาง และอื่น ๆ

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) กลุ่มเป้าหมายเพื่อสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง จำนวน 1 คน และผู้บริหารระดับกลาง จำนวน 2 คน

2.2 บุคลากรกองคลังของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาค จำนวน 6 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 4 เดือน คือระหว่างเดือนสิงหาคม – เดือนพฤศจิกายน 2564

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน (Internal control Concepts)

การที่สภาวะเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่งผลให้ธุรกิจต้องปรับกระบวนการในการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องตามไป ส่งผลให้ธุรกิจเกิดกระบวนการที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นตามไป และการที่องค์กรมีการเติบโตขึ้นทำให้ผู้บริหารไม่สามารถมาดูแลการบริหารงานได้อย่างทั่วถึง จึงมีความจำเป็นต้องมีระบบการควบคุมภายในเข้ามาเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารและของการบริหารทุกระดับ สำหรับการป้องกันหรือลดความเสียหายในกระบวนการแต่ละสายงาน การควบคุมเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและบุคลากรทั้งองค์กรต้องปฏิบัติร่วมกัน วิเคราะห์ และวางแผนในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่ใช่หมายถึงการควบคุมเฉพาะด้านบัญชีและการเงินเท่านั้น ยังครอบคลุมถึงการควบคุมในด้านการบริหาร และการควบคุมด้านการปฏิบัติงานในทุก ๆ หน่วย และทุก ๆ กระบวนการของการดำเนินงาน ระบบการควบคุมภายในจึงมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารองค์กร แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน (อ้างถึงใน ภิรัชชัชวาล์ ชดช้อย และอาทิตย์ สุขเสน, 2563, หน้า 10-12)

องค์ประกอบของการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO มี 5 ประการ (กองตรวจสอบระบบการเงินบัญชีท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2553) ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment)
2. ประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
3. กิจกรรมการควบคุม (Control activities)

4. ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
5. การติดตามประเมินผล (Monitoring)

ดังนั้น การควบคุมภายในเป็นเครื่องมือส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และยังเป็นผลทำให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่พนักงานทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าว เพื่อให้งานของตนเองประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ภายใต้การกำกับดูแลและการบริหารงานของผู้บริหาร ระบบการควบคุมมีความจำเป็นสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ เพื่อสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร เสริมสร้างความน่าเชื่อถือแก่องค์กร

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ

วันชัย ประเสริฐศรี (2553) กล่าวว่า งบประมาณ (Budgeting) เป็นการวางแผนโครงการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจอย่างละเอียดไว้ล่วงหน้าสำหรับช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยรวมถึงการวางแผนควบคุมและการติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ การวางแผนงบประมาณ จะมีความสัมพันธ์กันในแต่ละช่วงเวลางบประมาณระยะยาวจะเป็นตัวกำหนดงบประมาณประจำปี งบประมาณประจำปีจะเป็นตัวกำหนดงบประมาณประจำไตรมาส และงบประมาณประจำไตรมาสจะเป็นตัวกำหนดงบประมาณประจำเดือน งบประมาณในแต่ละช่วงเวลาทั้งระยะสั้นและระยะยาว จึงต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน สามารถนำไปใช้ในการควบคุม การติดตามและการประเมินผลได้

วริยา ปานปรุง (2549) กล่าวว่า งบประมาณ หมายถึง แผนการดำเนินงานที่แสดงการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในรูปตัวเลขอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรขององค์กรใดองค์กรหนึ่ง สำหรับระยะเวลาหนึ่งเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานในอนาคตและควบคุมการดำเนินงานในปัจจุบัน (ศศิวิมล มีอำนาจ, 2545) อาจจะมีลักษณะเป็นแผนระยะยาว เช่น งบประมาณที่มีระยะเวลา 3 ปี 5 ปี หรืออาจเป็นแผนระยะสั้น เช่น รายเดือน 3 เดือน 6 เดือน โดยจะต้องระบุระยะเวลาที่เริ่มต้นและสิ้นสุดไว้ในงบประมาณ

ยุพดี ศิริวรรณ (2546) กล่าวว่า การงบประมาณ (Budgeting) เป็นระบบนำเสนอแผนงานการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร โดยแสดงจำนวนเงินที่คาดว่าจะได้รับ และจะต้องใช้จ่าย เรียกว่า งบประมาณ (Budget) กล่าวได้ว่า การงบประมาณเป็นระบบย่อยของระบบบริหารงานที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผน การประสานงาน และการควบคุม ดังนั้น งบประมาณ (Budget) จึงหมายถึง แผนงานของฝ่ายบริหารที่แสดงตัวเลขในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวได้ว่า งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

1. ระเบียบมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยอัตราค่าตอบแทนผู้บรรยายและผู้ปฏิบัติงาน ระดับปริญญาตรีส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2546

ประกาศ ณ วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2546 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2546

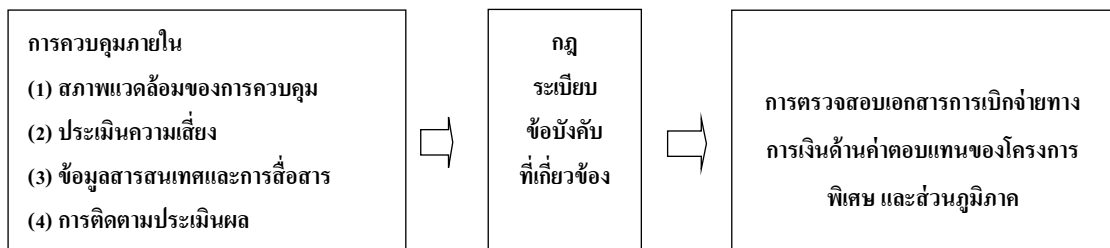
2. ระเบียบมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยอัตราค่าตอบแทนผู้บรรยายและผู้ปฏิบัติงาน การศึกษาชั้นปริญญาโท สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2539

ประกาศ ณ วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2539 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2539

3. ระเบียบมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยอัตราค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงาน โครงการศึกษา ภาคพิเศษ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

ประกาศ ณ วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2562

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการออกแบบการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิดเป็นแนวทางในการวิจัย โดยการรวบรวมแนวความคิด ทฤษฎี หรือเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่มีอยู่จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วน ระบบการควบคุมภายในขององค์กร กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง กับการตรวจสอบเอกสาร หลักฐานการจ่ายด้านค่าตอบแทนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ขึ้นตอน ปัญหา/อุปสรรค และแนวทาง การแก้ไขปัญหาการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และ ส่วนภูมิภาค ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัย โดยนำมาออกแบบสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางและเงื่อนไขการตรวจสอบ เอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทน อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาแนวทางการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในปฏิบัติงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เบื้องต้นผู้วิจัยได้ศึกษาถึงรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ด้วยการศึกษาค้นคว้า และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวมจากเอกสารวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ เช่น วิทยานิพนธ์ เอกสารทางวิชาการ ระเบียบ คำสั่ง สื่อสิ่งพิมพ์ Internet ตลอดจนบทความที่เกี่ยวข้อง

จากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาถึงรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ในการใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) ลักษณะเป็นการสัมภาษณ์โดยใช้คำถามเหมือนกันทุกคน ซึ่งเป็นแนวคำถามชนิดปลายเปิด (open-ended question) ซึ่งเป็นรูปแบบของเครื่องมือวิจัยที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และบุคลากรของกองคลัง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจากผู้วิจัยมีข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาการศึกษา จึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) คือ การสัมภาษณ์โดยกำหนดตัวผู้ให้ข้อมูลเป็นการเฉพาะเจาะจง เพราะผู้ให้ข้อมูลเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมกับเรื่องที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในครั้งนี้ โดยที่ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยได้กำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็น 3 กลุ่ม รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 คน ประกอบด้วย

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ประเด็น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการเบิกจ่ายทางการเงิน

การวิเคราะห์ประเด็น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการเบิกจ่ายทางการเงิน ผลการศึกษาพบว่า มหาวิทยาลัยรามคำแหงกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความชัดเจน และมีการแก้ไขปรับปรุง แต่เนื่องจากการปรับแก้ไขนั้นต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ประกอบกับต้องสอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับของกรมบัญชีกลาง และกระทรวงการคลัง เนื่องจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นหน่วยงานราชการที่อิงกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งในการปรับแก้ไขระเบียบการทางการเงินแต่ละครั้งนั้น ต้องผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยรามคำแหง

ในส่วนที่เป็นประเด็นเรื่อง การเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของมหาวิทยาลัยรามคำแหงนั้น เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับเอกสารทางการเงินที่ใช้ในการเบิกจ่าย เนื่องจากการตรวจสอบทางการเงิน นั้นจำเป็นต้องใช้เอกสารประกอบก่อนข้างเฉพาะในแต่ละขั้นตอนของการเบิกจ่ายเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบที่บังคับใช้ ซึ่งอาจเกิดความล่าช้าได้หากว่า ส่งเอกสารเบิกค่าตอบแทนไม่ครบถ้วน หรือขาดเอกสารบางส่วน เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบเอกสารทางการเงินพบในกระบวนการและขั้นตอนการเบิกจ่าย ต้องส่งเรื่องคืนให้หน่วยงานเพื่อแก้ไข

ส่วนที่ 2 ประเด็นระบบการควบคุมภายในองค์กร เกี่ยวกับการเบิกจ่ายทางการเงิน

ประเด็นเงื่อนไขสนับสนุนมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระบบการควบคุมภายในองค์กร เกี่ยวกับการเบิกจ่ายทางการเงินเกี่ยวกับการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาค ดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน มีการกำหนดนโยบายและวิธีการบริหารงาน บุคคลชัดเจน ด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการดำเนินงานสำหรับบุคลากรทุกระดับ โครงสร้างองค์กรสอดคล้องกับลักษณะงาน เอื้ออำนวยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีเพียงพอ ระบุความรับผิดชอบของบุคลากรชัดเจน จัดทำ Job Description, Job Specification ครอบคลุมทุกตำแหน่งงาน ตามผังองค์กร มีการสร้างทัศนคติให้บุคลากรเห็นว่า ความรับผิดชอบ เป็นหน้าที่ของทุกคนที่ถูกต้องตามกฎระเบียบ นโยบายที่กำหนด มีการจัดฝึกอบรมพัฒนา ความสามารถของบุคลากรสอดคล้องกับนโยบาย ขั้นตอนการดำเนินงาน ตรงกับความรู้ ทักษะและความสามารถ และมีมาตรฐานในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และผลตอบแทนของบุคลากรที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

2. ด้านการประเมินความเสี่ยง มีนโยบายและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เป็นลายลักษณ์อักษร เกี่ยวกับการจัดการกับความเปลี่ยนแปลง ภายใน-ภายนอก ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้างของมหาวิทยาลัย ให้สอดคล้องกับระดับกิจการ และแผนกลยุทธ์องค์กร การประมาณ จำนวนทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ เครื่องมือ/วิธีการ เพียงพอในการระบุและประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน และภายนอกองค์กรที่จะส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน มีการจัดทำแผน ระเบียบวิธี ในการบริหาร ความเสี่ยงในกระบวนการทำงานของหน่วยงาน และมีการจัดทำหลักเกณฑ์สำหรับการกำหนดความเสี่ยง เกณฑ์สำหรับประเมินความน่าจะเป็น และความรุนแรงของผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการประเมิน ความเสี่ยง

3. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์ มีความครบถ้วน และช่วยตัดสินใจได้ทันเวลาการ Update ข้อมูลในระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์อยู่เสมอ การจัดรายงาน ข้อมูลสำคัญ ๆ จากระบบในระดับหน่วยงานอย่างชัดเจนถูกต้อง รวดเร็วการกำหนดขั้นตอน และ

วิธีการให้พนักงานรายงานเหตุการณ์ หรือกรณีที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ขั้นตอนในการระบุถึงสารสนเทศที่จำเป็น ต้องใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งกองคลังมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีระบบ 3 มิติ หมายถึง ระบบงบประมาณ พัสดุการเงิน กองทุน โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ และมีระบบบัญชี ต้นทุน รายการกิจกรรมมหาวิทยาลัยรามคำแหง

4. ด้านการติดตามและประเมินผล มีขั้นตอนการติดตามและกำกับดูแล การปฏิบัติงาน ต่อเนื่อง เหมาะสม มีการประเมิน ติดตามการดำเนินกิจกรรม โดยหน่วยงานตรวจสอบภายใน ภายนอก ในระยะเวลาเหมาะสม มีการติดตามความคืบหน้าของงานเป็นระยะเพื่อให้แน่ใจว่า งานได้รับการปฏิบัติไปเพียงไร และเกิดปัญหาที่รอการแก้ไขอยู่หรือไม่ มีการประชุมความคืบหน้าของงาน การชี้แจงข้อมูล สาเหตุ ความคลาดเคลื่อน และการดำเนินการแก้ไข การปรับปรุงและแก้ไขขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีข้อบกพร่องอย่างสม่ำเสมอ

5. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และแนวทางแก้ไข การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจ่าย มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และบางครั้งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น ผู้รับผิดชอบในภาระงานดังกล่าว จึงต้องศึกษากฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อเวลา เนื่องจากภาระงานดังกล่าว เป็นภาระงานหลักในการการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นตลอดทั้งปีงบประมาณ จะต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากรภายในทุกประเภท ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างบรายได้ และลูกจ้างมหาวิทยาลัย จึงทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรค บางครั้งไม่สามารถปฏิบัติงานให้ลุล่วงตามที่กำหนดไว้

6. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหรือพัฒนางาน จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว กระบวนการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจ่าย สามารถสรุปแนวทางแก้ไขปัญหาด้านคำตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาค เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการเบิกจ่ายเงินดังนี้ 1) ควรมีการรวบรวมปัญหาและอุปสรรคของทุกหน่วยงาน และนำมาลงในเว็บไซต์ เช่น บอร์ด หรือถาม-ตอบ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติงาน 2) จัดทำแบบฟอร์มตัวอย่างเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของกระบวนการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจ่ายพร้อมทั้งคำอธิบายประกอบ ในรูปแบบของ Bar Chart หรือเผยแพร่ในเว็บไซต์กองคลัง สำนักงานอธิการบดี 3) ควรมีการประชุมผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในกองคลัง สำนักงานอธิการบดี เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจ่ายแนวทางเดียวกัน 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาตนเองตามศักยภาพและความเหมาะสม 5) เห็นควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ปฏิบัติด้านการเงิน ด้านบัญชี ด้านพัสดุ กับเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและลดปัญหาความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน 6) ควรจัดประชุม หรืออบรมเกี่ยวกับระเบียบแนวปฏิบัติทางการเงิน การคลัง การบัญชี

และการพัสดุ โดยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัยที่สนใจเข้ารับฟัง หรือเข้ารับการอบรม เพื่อรับทราบหลักเกณฑ์หรือระเบียบของการจัดทำเอกสารการเบิกจ่าย 7) หากมีข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ ในเรื่องเดิม เช่น ไม่ลงวันที่จ่าย ไม่ลงชื่อผู้รับเงิน เอกสารขาดจำนวนเงินตัวอักษร ไม่ได้ประทับตราจ่ายเงินแล้ว และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงิน ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่เจ้าหน้าที่การเงินทุกหน่วยงานต้องมีความรู้และความเข้าใจในทางเดียวกัน

ส่วนที่ 3 ประเด็นการพัฒนาแนวทางการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงิน

การพัฒนาแนวทางการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาค ดังนี้

1. เอกสารหลักฐานการจ่ายที่ถูกต้องครบถ้วน การตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจ่ายต้องมีความถูกต้องและครบถ้วน เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ และใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญทางการเงิน ตลอดจนความถูกต้องเชื่อถือได้ของการบันทึกบัญชีและรายงานทางการเงินที่สำคัญเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบของฝ่ายตรวจสอบภายใน และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

2. การตรวจสอบที่ครบถ้วนทันต่อเวลา การตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจ่ายนอกจากต้องตรวจสอบให้ครบถ้วนถูกต้องแล้ว ต้องทันต่อเวลา เพื่อให้การเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วและส่งผลให้การบันทึกการบัญชีทันเวลาตามงวดบัญชีที่ถูกต้อง

3. การตรวจสอบที่ครบถ้วนโปร่งใสและเชื่อถือได้ การตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจ่ายต้องมีความครบถ้วน โปร่งใสและเชื่อถือได้เป็นไปตามระเบียบ กฎ มติข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งหลักฐานการจ่ายหรือเอกสารหลักฐานทางการเงินถือว่าเป็นเอกสารตามหลักการของกฎหมายมหาชน เป็นเอกสารของทางราชการที่มีความสำคัญมาก

อภิปรายผล

ประเด็น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการเบิกจ่ายทางการเงิน

มหาวิทยาลัยรามคำแหง มี กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาค ชัดเจน โดยมีระเบียบมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยอัตราค่าตอบแทนผู้บรรยายและผู้ปฏิบัติงานระดับปริญญาตรีส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2546 ระเบียบมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยอัตราค่าตอบแทนผู้บรรยายและผู้ปฏิบัติงานการศึกษาชั้นปริญญาโท สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2539 ระเบียบมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยอัตราค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงานโครงการศึกษาภาคพิเศษ พ.ศ. 2550 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 และอิงกับระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ

พ.ศ. 2550 ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ กรรมการ ศรีใส (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อการพัฒนางานตรวจสอบตามแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในหน่วยงาน : กรณีศึกษาการประปาส่วนภูมิภาค ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบพบว่า มีการตรวจสอบภายในช่วยทำให้การดูแลรักษาทรัพย์สินและการใช้ทรัพยากรเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ช่วยทำให้การปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณการเงิน การพัสดุและทรัพย์สินและด้านอื่น ๆ ของหน่วยงานถูกต้องตามระเบียบของราชการ

ประเด็นระบบการควบคุมภายในองค์กร เกี่ยวกับการเบิกจ่ายทางการเงิน

มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาคของมหาวิทยาลัยรามคำแหง การพัฒนาแนวทางการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของ โครงการพิเศษ โดยอาศัยระบบการควบคุมภายในองค์กรเกี่ยวกับการเบิกจ่ายทางการเงิน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน มีการกำหนดนโยบายและวิธีการบริหารงานบุคคลชัดเจน ด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการดำเนินงานสำหรับบุคลากรทุกระดับ โครงสร้างองค์กรสอดคล้องกับลักษณะงาน เอื้ออำนวยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีเพียงพอ ระบุความรับผิดชอบของบุคลากรชัดเจน จัดทำ Job Description, Job Specification ครอบคลุมทุกตำแหน่งงาน ตามผังองค์กร มีการสร้างทัศนคติให้บุคลากรเห็นว่า ความรับผิดชอบเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ถูกต้องตามกฎระเบียบ นโยบายที่กำหนด มีการจัดฝึกอบรมพัฒนาความสามารถของบุคลากรสอดคล้องกับนโยบาย ขั้นตอนการดำเนินงานตรงกับความรู้ ทักษะ และความสามารถ และมีมาตรฐานในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และผลตอบแทนของบุคลากรที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ด้านการประเมินความเสี่ยงมีนโยบายและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เป็นลายลักษณ์อักษร เกี่ยวกับการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงภายใน-ภายนอก ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับระดับกิจการ และแผนกลยุทธ์องค์กร การประมาณจำนวนทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ เครื่องมือ/วิธีการ เพียงพอในการระบุและประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน และภายนอกองค์กรที่จะส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน มีการจัดทำแผน ระเบียบวิธี ในการบริหารความเสี่ยงในกระบวนการทำงานของหน่วยงาน และมีการจัดทำหลักเกณฑ์สำหรับการกำหนดความเสี่ยง เกณฑ์สำหรับประเมินความน่าจะเป็น และความรุนแรงของผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการประเมิน ความเสี่ยง ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์ มีความครบถ้วน และช่วยตัดสินใจได้ทันเวลาการ Update ข้อมูลในระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์อยู่เสมอ การจัดรายงานข้อมูลสำคัญ ๆ จากระบบในระดับหน่วยงานอย่างชัดเจนถูกต้อง รวดเร็วการกำหนดขั้นตอน และวิธีการให้พนักงานรายงานเหตุการณ์ หรือกรณีที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาขั้นตอนในการระบุถึงสารสนเทศที่จำเป็น ต้องใช้ใน

การตัดสินใจ ซึ่งกองคลังมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีระบบ 3 มิติ หมายถึง ระบบงบประมาณ พัสดุ การเงิน กองทุน โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่ายลักษณะ 3 มิติ และมีระบบบัญชี ต้นทุน รายการกิจกรรม มหาวิทยาลัยรามคำแหงด้านการติดตามและประเมินผล มีขั้นตอนการติดตามและกำกับดูแล การปฏิบัติงานต่อเนื่อง เหมาะสม มีการประเมิน ติดตามการดำเนินกิจกรรม โดยหน่วยงานตรวจสอบ ภายใน ภายนอก ในระยะเวลาเหมาะสม มีการติดตามความคืบหน้าของงานเป็นระยะเพื่อให้แน่ใจว่างานได้รับการปฏิบัติไปเพียงไร และเกิดปัญหาที่รอการแก้ไขอยู่หรือไม่ มีการประชุมความคืบหน้าของงาน การชี้แจงข้อมูล สาเหตุ ความคลาดเคลื่อน และการดำเนินการแก้ไข การปรับปรุง และแก้ไขขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีข้อบกพร่องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถปฏิบัติให้ถูกต้อง ครบถ้วนและทันต่อเวลา ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่เจ้าหน้าที่การเงินทุกหน่วยงานต้องมีความรู้และความเข้าใจในทางเดียวกัน และหากเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ควรจัดทำหนังสือแจ้งปัญหาในการส่งคืนใบขออนุมัติเบิกเงินไปยังผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ทางเจ้าหน้าที่การเงินมีความตระหนักในความละเอียดรอบคอบในการจัดทำเอกสารหลักฐานในการเบิกจ่ายเงิน สอดคล้องกับกรณีการ์ ศรีใส (2554) ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบช่วยทำให้การดูแลรักษาทรัพย์สินและการใช้ทรัพยากรเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามระเบียบของราชการ ช่วยให้การปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ การเงิน การพัสดุ มีประสิทธิภาพ และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฟื่องฟ้า เทียนประภาสสิทธิ์ (2558) ให้ความเห็นว่า การตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจ่ายกับการควบคุมคุณภาพทางการเงิน หลักฐานการจ่ายเป็นเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการสนับสนุนการเบิกจ่ายและเป็นเอกสารหลักฐานที่ใช้เป็นข้อมูลทางการเงินและความถูกต้องเชื่อถือได้ของการบันทึกบัญชีและรายงานทางการเงินที่สำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มหลักการเบิกจ่ายด้านอื่น ๆ อาทิเช่น ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. นอกจากจะมีการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการเบิกจ่ายทางการเงิน ควรมีกระบวนการสร้างจิตสำนึกการให้ความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างจริงจัง
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์และปัจจัยที่มีผลต่อการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงิน ด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับนโยบายของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

4. การศึกษาปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายทางการเงินด้านค่าตอบแทนของโครงการพิเศษ และส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหง ภายในหน่วยงานกับนโยบายของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

เอกสารอ้างอิง

- กองตรวจสอบระบบการเงินบัญชีท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2553). *คู่มือการตรวจสอบระบบการเงินบัญชีท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กรรณิการ์ ศรีใส. (2554). *ความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อการพัฒนางานตรวจสอบตามแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในหน่วยงาน : กรณีศึกษาการประสานส่วนภูมิภาค*. รายงานการวิจัย วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- เฟื่องฟ้า เทียนประภาสทิษฐ์. (2558). *คู่มือการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจ่าย*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน สำนักงานมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ภริศท์ชาก์ ชดช้อย และอาทิตย์ สุจเสน. (2563). *ระบบการควบคุมภายในองค์กรที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในประเทศไทย*. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- ลัดดาวัลย์ บุญประสิทธิ์. (2551). *การบัญชีรัฐบาล การบัญชีกองทุนและการบัญชีเฉพาะกิจการ*. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศศิวิมล มีอำนาจ. (2545). *การบัญชีเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ: บริษัท อินโฟไมนิ่ง.
- วริษา ปานปรุง. (2549). *การบัญชีเพื่อการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ชูติมาการพิมพ์ 2.
- วันชัย ประเสริฐศรี. (2553). *การบัญชีเพื่อการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการบัญชี และการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Ebben, J.J. & Johnson, A.C. (2011). *Efficiency, flexibility or both? Evidence linking strategy to performance in small firms*. Strategic Management Journal, 26, 1249-1259.
- Gill, A., Biger, N., and Tibrewala, R. (2013). *Determinants of Dividend Payout Ratios: Evidence from United States*. The Open Business Journal, 3(1), 8-14.
- Koumanakos, D.P. (2008). *The effect of inventory management on firm performance*. International Journal of Productivity and Performance Management, 57(5), 355-369.
- Lasher. (2008). *Financial Management : A Practical Approach. (5th ed.)*. China: C&C Offset Printing Co.,Ltd.

Padachi,K. (2006). *Trends in working capital management and its impact on firms'performance: an analysis of Mauritian small manufacturing firms*. International Review of Business Research Papers, Vol. 2 No. 2, pp. 45-58.